

Avrasya Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi

Dergi Web sayfası: <http://dergipark.gov.tr/adea>

ISSN 2651 – 5067

FAZLIOĞLU CEMAL OĞUZ ÖCAL'IN "DİL SEVGİSİ" ŞİİRİNİN TAHLİLİ ANALYSIS OF FAZLIOĞLU CEMAL OĞUZ ÖCAL'S POEM "DİL SEVGİSİ"

İsmet ÇETİN*

*Prof. Dr., Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi
Bölümü, icetin@gazi.edu.tr ORCID: 0000-0002-0144-2703

Faik Can KESKİN**

Yüksek Lisans Öğrencisi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türk Dili ve
Edebiyatı Eğitimi, faikyazar53@gmail.com, ORCID: 0009-0000-4747-0833

Referans: Çetin, İ., Keskin, F. C. (2024). Fazlıoğlu Cemal Oğuz Öcal'ın "Dil Sevgisi"
Şiirinin Tahlili. *Avrasya Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi*, 8(1), 97-111.

Gönderilme Tarihi: 15.05.2024

Kabul Tarihi : 04.06.2024

Özet: Fazlıoğlu Cemal Oğuz Öcal, 1913 yılında Seydişehir ilçesinin İncesu köyünde doğmuş bir şair ve öğretmendir. Bu çalışmada birçok şiiri bulunan Cemal Oğuz'un "Dil Sevgisi" şiiri incelenmiştir. "Dil Sevgisi" şiirinin doğru bir biçimde tahlil edilebilmesi için şairin hayatı, eserleri, düşünce dünyası, düşüncelerini etkileyen kimseler, sanat anlayışı ve dil hakkındaki düşünceleri ele alınmıştır. Şair hakkında elde edilen bilgiler eşliğinde şiir; zihniyet, yapı, tema, dil ve ahenk unsurları açısından tahlil edilmiştir. Tahlil sonucunda şairin hayatını, eserlerini ve düşüncelerini şekillendiren Türkçülük akımının "Dil Sevgisi" şiirinde de açık bir biçimde yer aldığı görülmüştür. Bu bağlamda şiiri oluşturan her unsurun Türkçülük çerçevesinde şekillendiği tespit edilmiştir. Öcal'ın; şiirin konusu, teması ve biçim unsurları hakkındaki seçimleri de Türkçülük akımının üzerindeki etkisini yansıtabileceği düşünülmektedir. Şair şiirde Türk milliyetçiliği çerçevesinde Türk dilinin sevilmesi, korunması ve yaygınlaştırılmasının gerekliliğini işlemiştir. Şiir, Türkçe eğitimi kapsamında ele alındığında yazıldığı dönemde geçerli olan 1948 ilkököl Türkçe

---

Programı'na uygun olduğu görülmüştür. Bu durum Öcal'ın hem devlet politikalarını izlediğini hem de şiirlerini öğretmen hassasiyetiyle kaleme aldığını göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Fazlıoğlu Cemal Oğuz Öcal, Türkçülük, Dil Sevgisi.

Abstract: Fazlıoğlu Cemal Oğuz Öcal is a poet and teacher born in 1913 in İncesu village of Seydişehir district. In this study, poet Cemal Oğuz's poem "Dil Sevgisi" was examined. In order to examine the poem "Dil Sevgisi", the poet's life, works, world of thought, people who influenced his thoughts, his understanding of art and his thoughts about language were discussed. Poem was analyzed in terms of mentality, structure, theme, language and harmony elements. As a result of the analysis, it was seen that the Turkism movement, which shaped the poet's life, works and thoughts, was clearly included in the poem "Dil Sevgisi". In this context, it has been determined that every element that makes up the poem is shaped within the framework of Turkism. Öcal's choices about the subject, theme and formal elements of the poem reflect the influence of the Turkism movement on it. In his poetry, the poet discussed the necessity of loving, protecting and popularizing the Turkish language within the framework of Turkish nationalism. When the poem was considered within the scope of Turkish education, it was seen that it was compatible with the 1948 Primary School Turkish Program, which was valid at the time it was written. This situation showed that Öcal both followed state policies and wrote his poems with the sensitivity of a teacher.

Keywords: Fazlıoğlu Cemal Oğuz Öcal, Turkism, love of language.

1.Giriş

Fazlıoğlu Cemal Oğuz Öcal, 1936-1969 yılları arasında öğretmenlik yapmış bir şairdir. Çocuk Haftası ve Mavi Kırılma gibi dergilerde yayımladığı şiirleri, şairliğinin öğretmenliğini besleyen bir nokta olduğunu göstermektedir. Öcal, şiirlerinin birçoğunu eğitim çağındaki çocuklar için yazmıştır. Bu şiirler aracılığıyla çocukları iyi birer insan olmaya yönlendirmiş ve çocuklarda Türklük bilinci oluşturmaya çalışmıştır. Bu kapsamda gazete ve dergilerde yazdığı şiirleri Türk Çocuklarına Milli Şiirler, Yavrularımıza Okul ve Bayram Şiirleri, Vatan Bahçemizden Sesler eserleriyle kitaplaştırmıştır. Öcal'ın "Dil Sevgisi" adlı şiiri de çocuklara Türklük bilinci çerçevesinde Türkçe sevgisi aşılacak adına yazdığı bir şiirdir. Şiirin, sanat ve eğitim yönlerinin daha iyi anlaşılabilmesi için öncelikle Öcal'ın hayatı, düşünce dünyası ve sanat anlayışı incelenmiştir. Elde edilen bilgiler ışığında "Dil Sevgisi" şiirinin sanat ve eğitim yönleri daha iyi anlaşılabilir. Bu yolla Öcal'ın Türkçeye bakışı ve Türkçe eğitimine verdiği önem ortaya çıkmıştır.

2. Fazlıoğlu Cemal Oğuz Öcal'ın Hayatı ve Eserleri

Fazlıoğlu Cemal Oğuz Öcal, yedi çocuklu bir ailenin çocuğudur (Öcal, 1953, s. 8). Öcal'ın babası Alanya kazasının Akseki ilçesi Kızılağaç köyünden Fazlızade Hafız Hasan'dır (Öcal, 1953, s. 10; Öcal, 1960, s. 6). Öcal'ın doğduğu sene babası İncesu köyünde imamlık yapmaktadır (Öcal, 1953, s. 10). Babası medrese tahsili görmüş bir kimsedir. Muhtelif köy ve kasabalarda imamlık yapmıştır. Birinci Dünya Savaşı'na katılmış ve Çanakkale'de gazi olmuştur. Çanakkale'de gazi olduktan sonra devam eden

muharebelerde esir düşmüştür. Esareten kurtulduktan sonra Beşiktaş Camii şerifinde vaziflik yapmıştır. Hafız Hasan Efendi, kısa süreliğine Jandarma olarak da görev yapmıştır. Öcal; yıllarca babasını görememiş, 15 yaşında babasını gördükten kısa süre sonra 1927 yılında babasını kaybetmiştir (Öcal, 1960, s. 6-7). Öcal'ın annesi Kazan Türklerinden Hatice Hanım'dır. 93 Harbi sırasında Öcal'ın annesi Hatice, anneannesi Muhibbe, dedesi Feyzullah, teyzesi Ayşe; Rus zulmüne dayanamayarak Kazan'dan Erzurum civarına, oradan Konya'ya ve nihayet Seydişehir'e gelmiş, buraya yerleşmişlerdir. Seydişehir'e yerleştiklerinde Öcal'ın annesi henüz 7-8 yaşlarında bir çocuktur (Öcal, 1953, s. 7; Öcal, 1960, s. 6). Uzun yıllar Seydişehir'de yaşayan Hatice Hanım, eşinin askere alınmasının ardından çocuklarını tek başına büyütüştür. Hatice hanım, 1932 yılında vefat etmiştir. Öcal'ın iki kız ve dört erkek olmak üzere altı kardeşi vardır. Ağabeyi Mehmet'le ablaları Emine ve Miyase küçük yaşta vefat etmiştir. Seferberlik ilan edilince ağabeyi Sadettin ile babası iki ay ara ile askere alınmıştır. Ağabeyi Sadettin, Çanakkale'de şehit düşmüştür. Teyzesinin eşi ve teyzesinin kızının eşi de Çanakkale'de şehit olanların arasındadır (Öcal, 1953, s. 9; Yılmaz, 2021, s. 16). Öcal'ın diğer ağabeyi Abidin, Seydişehir'de tüccarlık; kardeşi Abdullah ise astsubaylık yapmıştır (Yılmaz, 2021, s. 16). Öcal'ın baba tarafına dair bir bilgiye ulaşamamıştır.

İlköğretim hayatına Seydişehir Merkez İlkokulu'nda başlayan Öcal, ortaöğretim için Konya Erkek Öğretmen Okulu'na geçmiş, daha sonra eğitimine İstanbul Erkek Öğretmen Okulu'nda devam etmiştir (Öcal, 1953, s. 10; Tuncor, 1988, s. 9). Ortaöğretimden 1936 yılında mezun olduktan sonra sırasıyla Gümüşhane, Adana ve Konya illerinin kaza ve köylerinde öğretmen, başöğretmen ve maarif memuru olarak görev yapmıştır. 1943 yılında Gazi Terbiye Enstitüsü Pedagoji Şubesine girmiş ancak 3 Mayıs 1944 tarihinde Nihal Atsız-Sabahattin Ali davası dolayısıyla düzenlenen nümayişe katıldığı için tutuklanmış ve okulla ilişkisi kesilmiştir (Öcal, 1953, s. 10; Öcal, 1960, s. 7).

Öcal, 3 Mayıs 1944 nümayişi akabinde tutuklanmış ve Irkçılık-Turancılık suçuyla yargılanmıştır. Tutukluluk süreci Öcal'da hem ruhsal hem fiziksel yaralar açmıştır. Uğradığı işkenceler ve hücrelerin olumsuz şartları sağlığını yitirmesine sebep olmuştur. Bunca zorluğa rağmen Öcal yazmaktan geri durmamıştır. Öcal'ın yaşadığı zor zamanlarda şiir yazması şiire verdiği kıymeti göstermektedir. Onun için şiir, yaralarına şifa olmasını umduğu bir merhemdir (Öcal, 1960, s. 27).

Öcal, serbest bırakıldıktan sonra uzun bir süre iş bulamamıştır. Kısa bir süre Kocatepe gazetesinde muharrir, Şeker Fabrikası'nda işçi ve Seyitgazi Toprak Ofisi'nde memur olarak çalışmıştır. 1 Ekim 1946-29 Nisan 1947 tarihleri arasında Eskişehir ve Konya Bölge Çalışma Müdürlüklerinde mümeyyiz olarak çalışmıştır. Bu memuriyet görevinden sonra 31 Mart 1947 tarihinde aklanmasının akabinde öğretmenliğe geri dönmüştür. Eskişehir merkezindeki Necatibey, Dumlupınar, Gazi, Tepebaşı ve Atatürk İlk Okullarında çalışmıştır. 1952 yılında Serdengeçti dergisinde yayınladığı, İsmet Paşa'yı eleştiren "Sağırname" adlı şiirinden dolayı hakkında dava açılmıştır. 1954 yılının Ramazan ayında tutuklanmış ve 3 ay hapis yatmıştır (Yılmaz, 2021, s. 27-28). 6 Kasım 1959 tarihinde kendi isteğiyle İstanbul'a tayin edilmiştir. 15 gün Mithatpaşa Okulu'nda görev almıştır. Sonrasında Nişancı İlk Okulu'na verilmiştir (Öcal, 1960, s. 8).

1960 yılında Eyüp Merkez Okulu'na, 1963 yılında ise Fethiye İlk Okulu'na tayin edilmiştir. Öcal, 1969 yılında kendi isteğiyle emekli olmuştur (Tuncor, 1988, s. 14).

Cemal Oğuz Öcal, üç evlilik yapmıştır. İlk evliliğinden Tomris, ikinci evliliğinde Türkey adında iki kızı olmuştur. Kızlarını küçük yaşta kaybetmiştir (Öcal, 1942, s. 46; 1960, s. 26). Azmiye Bozyiğit ile yaptığı üçüncü evliliğinden 7 Temmuz 1950 tarihinde Kürşat adında bir oğulları ve 19 Eylül 1951 tarihinde Süyümbike adında bir kızları olmuştur (Öcal, 1960, s. 17; Yılmaz, 2021, s. 16). Öcal, "Her Şey Vatan İçin" kitabının oğluna seslendiği kısmında soyadlarını hem kendi ailesinin hem de eşinin ailesinin moskoflardan gördüğü zulüm sonucunda Öcal aldıklarını dile getirmiştir (Öcal, 1953, s. 15).

Cemal Oğuz Öcal, 3 Aralık 1971 tarihinde geçirdiği ani bir kanama sonucunda vefat etmiştir. İstanbul'daki Edirnekapı Sakız Ağacı Mezarlığı'na gömülmüştür (Tuncor, 1988, s. 14).

Öcal'ın basılmış 13 eseri vardır. Eserleri yayın tarihine göre şu şekildedir: Yurddan Sesler (1939), Türk Geliyor!.. (1944), Ata Sevgisi (1946), Savulun Kızillar Gençlik Geliyor!.. (1949), Her Şey Vatan İçin (1953), Türk Çocuklarına Milli Şiirler (1956), Kıbrıs'a Seferim Var!.. (1958), Olan Oldu Bizlere (1960), Ramazan Şiirleri (1960), Eyüp Sultan'ı Ziyaret (1960), Yavrularımıza Okul ve Bayram Şiirleri (1960), Vatan Bahçemizden Sesler (1967), Bir Millet Şahlanıyor (1968).

3. Fazlıoğlu Cemal Oğuz Öcal'ın Düşünce Dünyası ve Düşüncelerini Etkileyen Kimseler

Türkiye'de Türkçülük faaliyetleri 19. yüzyılın sonlarına doğru ağırlık kazanmıştır. Türk Derneği Türkçülük için bir dönüm noktası olmuştur. Türk Derneği'nden önce Türkçülükle ilgili çalışmalar olsa da bu çalışmalar bireysel faaliyetlerin ötesine geçememiştir. 1908'de kurulan Türk Derneği ile Türkçülük ilk defa bir cemiyet çerçevesinde temsil edilme şansı bulmuştur. Türk Derneği'nin kuruluş amacı bütün Türklerin tarihini, dilini, edebiyatını, yaşadıkları eski ve yeni coğrafyaları öğrenmek ve öğretmek; Türkçeyi bir ilim dili haline getirmek ve yapılacak ilmi çalışmalarla Türklüğü her açıdan dünyaya yayıp tanıtmaktır (Darendelioğlu, 1977, s. 41-42). Türk Derneği faaliyetlerini kısa bir süre sürdürebilmiş sonrasında dernek üyelerinin çeşitli sebeplerden dolayı yurdun dört bir yanına dağılması sonucunda dernek dağılmıştır. Türk Derneği kısa bir süreliğine faaliyet yürütmesine rağmen Türkiye'de bir çığır açmıştır. Türk Derneği'nin dağılmasının ardından Türk Yurdu Cemiyeti kurulmuştur. Mehmet Emin, Ziya Gökalp ve Yusuf Akçura gibi isimlerin bulunduğu cemiyet Türk Yurdu adında bir dergi çıkarmaktadır. Cemiyetin programı Türk halkının anlayabileceği sadelikte bir dil kullanmak, bütün Türkler için ortak bir mefkûre ortaya çıkarmak, bütün Türk halklarının tanışmasını sağlamak ve aralarındaki bağı her açıdan kuvvetlendirmek, Türklüğün siyasi ve iktisadi menfaatlerini savunmaktır (Darendelioğlu, 1977, s. 45-47). Türk Derneği'nin dağılmasının ardından ondan kalan boşluğu doldurmak için kurulan cemiyetlerden biri de Türk Ocağı'dır. Türk Ocağı'nın gayesi de Türklerin ilmi, iktisadi, içtimai seviyesini yükseltmek ve Türk dilinin olgunlaşmasını sağlamaktır (Darendelioğlu, 1977, s. 49). Kurulan üç cemiyetin amacı da ortaktır: Türkleri daha iyi bir noktaya taşımak ve Türklüğü dünyaya duyurmak. Bir yandan Türkçülük faaliyeti

cemiyetler aracılığıyla sürerken diğer yandan Genç Kalemler Dergisi de Türkçülüğün savunuculuğunu yapmıştır. Ömer Seyfettin ve arkadaşlarının dilde sadeleşme bağlamında yürüttüğü Türkçülük fikri Ziya Gökalp'in dergiye katılmasıyla başka bir boyut kazanmıştır. Ziya Gökalp'in dergide yayınlanan Turan şiiri Türkçüler arasında büyük yankı uyandırmıştır (Köçer, 2003, s. 12). Ziya Gökalp izlediği Türkçülük fikrini "Türkleşmek-İslamlaşmak-Muasırlaşmak" şeklinde ifade etmiştir. Ona göre Türklük, İslam'dan ayrı düşünülemez. İslam ile sentezlenen Türklüğün hak ettiği noktaya ulaşabilmesi içinde muasırlaşması gerekmektedir.

Ziya Gökalp, Türkçülüğün Programını oluşturmuştur. Türkçülüğün Esasları (Ziya Gökalp, 2021) kitabında Türkçülüğün ne olduğundan ve Türkçülüğün programından bahsetmiştir. Bu program Lisani Türkçülük, Bediî Türkçülük, Ahlaki Türkçülük, Hukuki Türkçülük, Dini Türkçülük, İktisadi Türkçülük, Siyasi Türkçülük ve Felsefi Türkçülük olmak üzere çeşitli noktalardan ele alınmıştır. Ziya Gökalp oluşturduğu program ile Türkçülüğün sistemini kurmuştur. Ondan sonra devam eden Türkçülük hep onun düşünceleri üzerine inşa edilmiştir. Ona göre Türkçülük mefkûresinin üç aşaması vardır. Birincisi Türkiyecilik, ikincisi Oğuzculuk yahut Türkmencilik, üçüncüsü ise Turancılıktır. Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulması ile ilk aşama tamamlanmıştır. Ondan sonra gelen kuşaklar onun izinden giderek diğer iki aşamanın tamamlanması için çaba sarf etmiştir.

Ziya Gökalp'ten sonra Türkçülüğün büyük isimlerinden biri de Nihal Atsız'dır. Atsız'a göre Türkçülük, Turan'da Türk halkının kayıtsız-şartsız hâkimiyeti ile Türklüğün her yönden bütün milletlerden üstün olmasıdır (Ercilasun, 2019, s. 574). Atsız için Turan önemlidir. O, Turan'ı bir hayal olarak görmemektedir. Uygun şart ve zamanda Turan idealinin gerçekleşeceğine inanmaktadır. Atsız ve onun devrindeki Türkçülerin birinci gayesi Sovyetlerin esareti altında olan Türk kardeşlerini kurtarmaktır. Bu kurtuluş sonrasında Turan'ın gerçekleşmemesi için bir sebep olmadığını düşünmektedir. Ziya Gökalp ve öncesindeki kimselerin Türkçülüğe gönül vermesindeki önemli sebeplerden biri Osmanlı'yı ve Anadolu'yu kurtarmaktı. Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşu bu kurtuluşu sağlamıştır. Bu noktada Ziya Gökalp'in Türkçülüğünün ikinci aşaması olan Oğuzculuk ve üçüncü aşaması olan Turancılık devreye girmiştir. Türkiye haricindeki diğer Oğuzların büyük bir kısmının ve diğer Türklerin Sovyetlerin hâkimiyeti altında olması ikinci ve üçüncü aşamayı bir araya getirmiştir. Tüm Türklerin Sovyetlerden kurtulması ile hem Oğuzculuğun hem de Turancılığın gerçekleşeceğine inanılmaktadır. Atsız'ın Türkçülük çerçevesinde Turancılığa ağırlık verışı bu yüzdendir. Atsız, Turan ülküsünü her daim dillendirmiştir (Ercilasun, 2019, s. 592). Atsız'a göre Türklüğün mutlak kurtuluşu ve galibiyeti Turan'dadır. Atsız'a göre Türk olmanın da şartları vardır. Bu şartlar kişinin kanının, dilinin ve dileğinin Türk olmasıdır. Ancak böyle bir kimse Türk olabilir ve Türkçülüğe gönül verebilir. Atsız zaman zaman Türk kanı taşımasa da dili Türkçe ve dileği Türk'ten yana olanların da Türkçü olduğunu söylemiştir (Ercilasun, 2019, s. 577).

Öcal'da Türkçülük düşüncesinin oluşmasını sağlayan ilk insan annesi Hatice Hanım'dır. Öcal ailesinin yaşadığı zulüm ve zorlukları dinleyerek büyümüştür. Daha küçük bir çocukken vatanın işgaline ve kurtuluş için ödenen bedellere şahit olmuştur. Bu uğurda babasından ayrı düşmüş, ağabeyini ve eniştelere kaybetmiştir. Öcal'ın çocukluk

devrinden itibaren Türkçülüğe yönelmesi kaçınılmazdır. Namık Kemal, Rıza Nur ve Nihal Atsız ondaki Türklük bilincini güçlendirmiştir. Şiirlerinde bu üç isimden sıkça bahsetmiştir. Fikirlerinin bu isimler çerçevesinde şekillendiği açıktır. Öcal'ın fikirlerinin şekillenmesinde rol alan isimlerden biri de Ziya Gökalp'tir. Öcal, "Ziya Gökalp ve Türk Gençliği" (Öcal, 1968, s. 144) şiirinde Ziya Gökalp'ten "pirimiz" diye bahsetmiştir. Aynı şiirin beşinci dizesinde "Yürüyor Türk genci nurlu izinde!.." diyerek kendisinin ve Türk gençliğinin Ziya Gökalp'in açtığı yolda ilerlediğini ifade etmiştir. Öcal'daki Türkçü düşüncenin temeli Ziya Gökalp'tir. Bu düşünceyi olgunlaştıran ise Nihal Atsız'dır. Öcal'ın eserleri incelendiğinde onun Türkçülüğünün Nihal Atsız'ın düşünceleri çerçevesinde şekillendiği anlaşılmaktadır.

Cemal Oğuz Öcal hayatını Türklüğe adamıştır. Türk milletini yüceltmek için elinden geleni yapmıştır. Tüm hayatı ve düşünceleri Türkçülük çerçevesinde şekillenmiştir. Öcal uğrunda çabaladığı ülküyü şu şekilde ifade etmiştir: "Bizim tek ve değişmez ülkümüzün esası, şu üç noktada toplanır: 1- Türklüğü sevmek ve sevdirmek ... 2- Türklüğün yükselmesi için çalışmak... 3- Türklüğe hizmet edenleri unutmamak..." (Öcal, 1946, s. 3). Öcal'ın çabası Türklüğü ve Türkiye Cumhuriyeti'ni yaşatmaya yöneliktir. Bir şiirinde "Sevdiğim üç şey var güzelden güzel: / Bir Vatan, bir Bayrak, bir de Hürriyet!.." (Öcal, 1960: 12) dizeleriyle vatana ve bayrağa bağlılığını, hürriyete olan inancını dile getirmiştir. Öcal şiirlerinde Türklüğün yaşaması için ölüme hazır olduğunu yazmıştır:

"Ne felaket, ne musibet,
Yıldırılmaz beni, asla!..
Türk'e gönül veren elbet,
Bu zehirden içer tasla!..

Yağsın bela yağmurları,
Şakır şakır üzerimden!..
Aşacağım bu surları,
Çünkü bir Türk oğluyum ben!..

Hız veriyor her an bana,
Rıza Nur'la Namık Kemal!..
Kurban olsun bu vatana,
Bu millete bin bir Cemal!.." (Öcal, 1960, s. 11-12)

4. Cemal Oğuz Öcal'ın Sanat Anlayışı

Cemal Oğuz Öcal; küçük yaştan itibaren halk ve saz şairlerinin eserlerini, kahramanlık menkıbelerini okuyarak büyümüştür. Okuduğu eserlerin üzerindeki tesiri büyüktür. Eserlerinde kendi adı dışında dört takma ad kullanmıştır. Bunlar; Oğuz Fazlıoğlu, Âşık Fedai, C. İncesu, Uslu Ozan'dır. Âşık Fedai ve Uslu Ozan takma adlarını kullanması halk edebiyatı geleneğine bağlılığını ve halk edebiyatı geleneğinin bir temsilcisi olduğunu gösterir niteliktedir. Öcal'ın şiirde şekle mutlak bir bağlılığı yoktur. Söyleyeceği sözü açıkça ifade etmek için zaman zaman şiirin şeklini göz ardı etmiştir. Öcal'a göre şiir "...aşk, iman, fikir ve mana bulunan asil duygularımızı temiz ve heyecanlı bir dille terennüm..." (Öcal, 1960, s. 9) etmelidir. Ona göre Türk şairi "...milletinin öz

duygusunu yine milletin öz kültürüyle işlemek...” (Öcal, 1960, s. 9) zorundadır. Onun bu düşüncesi Ziya Gökalp’in “Halka Doğru” düsturu çerçevesinde şekillenmiştir. Öcal’ın sanat görüşü Ziya Gökalp ile Midhat Cemal Kuntay’ın sanat görüşleriyle örtüşmektedir (Öcal, 1960, s. 9-10). Öcal, “Ben ve Sanat” şiirinin başında Ziya Gökalp’in “Sanat ne Frenk’tedir, ne Acem’de, ne Çin’de; / Sanat millet içindir, sanat halkın içinde!” (Öcal, 1968, s. 154) dizelerine yer vermiştir. Öcal’ın şiirinin başında Ziya Gökalp’in sanat anlayışına yer vermesi onun izinden gittiğinin kesin bir kanıtıdır. “Ben ve Sanat” şiirinin ilk üç dördlüğü Öcal’ın sanat anlayışının açık bir ifadesidir.

“Ben ve Sanat
Bakarsın olurum coşkun bir ırmak,
Bakarsın benzerim durgun bir göle!..
İsterim dostlara şunu duyurmak:
“Sanatı, ülküme yapmışım köle!..”

Benimdir bu meydan, benimdir bu at,
Çekerim yurt için ızdırıp, sancı!..
Benimdir Türk olan her güzel sanat,
Türk’ten başka her şey bana yabancı!..

“Sanat, sanat için” diyemem, asla;
Çünkü o milletim, yurdum içindir!..
Ayranı, kımızı içerim tasla,
Sevincim, kederim Kurd’um içindir!..” (Öcal, 1968, s. 154)

Öcal için her şey gibi sanat da Türklüğe, millete ve vatana hizmet etmelidir. Aksi halde o, sanatın hiçbir faydasının olmayacağı görüşündedir. Yabancı sanatlara kapalıdır. Onun için sanat ancak Türkler tarafından icra edilebilir. Öcal, şiirlerini genel olarak hece vezniyle yazmıştır. Şiirlerinde milli ve hamasi konulara yer vermiştir (Kurnaz, 2021, s. 27). Onun şiirleri kullandığı vezinden işlediği konuya kadar Türkçülüğün tesirindedir. Öcal, yazdığı yüzlerce şiire rağmen şiir ve sanat konusunda bir iddiasının olmadığını, şiirinde esas olanın samimiyet olduğunu dile getirmektedir (Öcal, 1960, s. 27).

5. Cemal Oğuz Öcal’ın Dil Hakkındaki Düşünceleri ve “Dil Sevgisi” Şiirinin Tahlili

“Dil Sevgisi
Her köşesi uçmağı andıran il bizdedir,
Medeniyet kaynağı en güzel dil bizdedir!..
Ruhları tutuşturan ateş bizde, kül bizde,
Buru burcu Türk kokan lale bizde, gül bizde!..

Yaşatanlar kalbinde her zaman “Türkelî”ni,
Nerde olursa olsun konuşur “Türk Dili”ni!..
Milliyet sevgisinin temeli budur ancak,
Dalgalansın bu sevgi göklerde sancak sancak!..

Milleti millet yapan ne zaferdir, ne şandır,
Milleti millet yapan öz dil ile, öz kandır!..
Bir içli türkümüzle inerken bu toprak, taş,
Sevelim, sevdirelim dilimizi arkadaş!.." (Öcal, 1967, s. 11)

Öcal, "Türkçemize Saygı" (Öcal, 1953, s. 59) adlı yazısında Türkçenin gün geçtikçe bozulduğundan bahsetmiş, kelimelerin ve tamlamaların doğru biçimde kullanılması gerektiğine değinmiştir. Yanlış kullanılan kelime ve tamlamalara örnekler vererek doğru kullanımlarını göstermiştir. Öcal, Türkçenin yozlaşması konusunda Türk aydınının umursamaz tavrını da eleştirmiştir. "Dil Sevgisi" şiirinin dipnotunda "Dilimiz, dinimiz kadar mukaddestir. Onu -gözümüz gibi- koruyalım, bozulup soysuzlaşmasına meydan vermeyelim." (Öcal, 1967, s. 11) diyerek dilin önemine ve korunması gerektiğine vurgu yapmıştır. "Dil Sevgisi" şiiri Öcal'ın dil üzerine olan görüşlerinin açık bir ifadesidir.

Osmanlının yıkılma sürecine girmesiyle birlikte Osmanlı aydınları bu yıkımın önüne geçmek için çözüm arayışına başlamıştır. Türkçülük akımı bu arayışlardan sadece biridir. Türkçülük akımında; Türk milletinin ayakta kalabilmesi için Türklükle ilgili her şey bir dayanak olarak görülmüştür. Öcal'ın şiiri zihniyet bakımından Türkçülüğün bir yansımasıdır. Öcal, Osmanlı'nın yıkılış devrinde dünyaya gelmiş ve aile bireylerini savaşlarda kaybetmiştir. Öcal'ın bu yaşadıkları ve yaptığı okumalar ondaki Türkçülük anlayışını kuvvetlendirmiştir. Annesinin Kazan'da Ruslar tarafından zulüm görmesi ve Türkistan'dan Türkiye'ye kaçan eşinin ailesinin çektiği ızdıraplar onda bir Rus düşmanlığı yaratırken bir yanda da Türklük bilincini güçlendirmiştir. Öcal; Ziya Gökalp'in, Namık Kemal'in, Rıza Nur'un ve Nihal Atsız'ın düşüncelerinden etkilenmiştir. Onun için Ziya Gökalp'in ve Nihal Atsız'ın yeri ayrıdır. Öcal'ın Türkçülüğünün temeli annesine ve daha sonraki yıllarda yaptığı okumalar aracılığıyla Ziya Gökalp'e dayanmaktadır. Bu temeli kuvvetlendiren, olgunlaştıran ve Öcal'ı ateşli bir Türkçü haline getiren ise Nihal Atsız'dır. Öcal şiirlerinde Atsız'ın düşüncelerini yinelemektedir. Tüm bunlar göz önüne alındığında "Dil Sevgisi" şiirinin meydana çıkmasını sağlayan ana unsurun Türkçülük düşüncesi olduğu söylenebilir. Türkçülük düşüncesi şiire konudan, seçilen kelimelere ve vezne kadar her açıdan yansımıştır. Şiirin konusu Türkçe sevgisidir. Şiirde kullanılan kelimeler Türkçe kökenli veya yabancı dillerden Türkçeye girerek Türkçeleşmiş kelimelerdir. Şiir hece ölçüsüyle altı beyit halinde yazılmıştır. Beyitle yazılmasına rağmen mana bakımından dörtlük biçiminde düzenlenmiştir. Şiir her açıdan Türk şiiridir. Öcal, Türkçeyi sevmiş ve şiiriyle sevdirmeye çalışmıştır. Şiir bu noktada Öcal'ın hal tercümesi gibidir. Öcal'ın şiirde Türk ülkesinin ve dilinin en güzel olduğunu ve kalbinde Türk ülkesini yaşatanların her yerde Türkçe konuşacağını söylemesi, milliyet sevgisini dil sevgisine ve millet olmanın şartını ana dile ve kana bağlaması şiirinin Türkçülük çerçevesinde şekillendiğinin göstergeleridir.

"Dil Sevgisi" adlı şiir "Vatan Bahçemizden Sesler" kitabında yer almaktadır. Öcal, kitabın başında kitaptaki şiirleri İlkokul 3., 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin Türkçe, Hayat Bilgisi, Tarih, Coğrafya ve Yurttaşlık Bilgisi derslerine yardımcı olmak ve çocuklarda "Milli Duygu" uyandırmak için yazdığını söylemiştir (Öcal, 1967, s. 2). "Dil Sevgisi" şiiri çocukların Türkçe derslerine yardımcı olmak ve çocuklarda milli bilinç uyandırmak için yazılmıştır. Şiir 1967 yılından önce kaleme alınmıştır. O dönemde Türkçe dersi için "1948 İlkokul Türkçe Programı" geçerlidir. Bu programın genel amaçları şunlardır:

- “1- Öğrencileri, sözle veya yazıyla ifade olunan düşünceleri, duyguları iyi ve doğru olarak anlamaya alıştırmak;
- 2- Onlara gördüklerini, duyduklarını, bildiklerini, incelediklerini, öğrendiklerini, düşünüp tasarladıklarını sözle ve yazı ile iyi ve doğru olarak anlatma kudretini kazandırmak;
- 3- Çocuklara Türk dilini sevdirmek ve onlarda yaş ve seviyelerine göre yazılmış kitap ve yazıları arama, bulma ve okuma için devamlı bir ilgi uyandırmak;
- 4- Türk dilindeki kelimelerin manalarını, doğru yazılış ve okunuşlarını, en çok kullandıkları kelimelerden başlayarak öğretmek suretiyle, öğrencilerin kelime hazinelerini zenginleştirmek;
- 5- Dilimizin bağlı olduğu ana kuralları sezdirip onlara Türk dilini kullanmada güven kazandırmak;
- 6- Türk Dili Devriminin ilk okulun payına düşen amaçlarını gerçekleştirmek.” (Temizyürek ve Balcı, 2006, s. 66-67)

Aynı programın okuma ile ilgili amaçlarından biri de “Çocuklara Türk dilini sevdirmek, kitap sevgisi aşılacak, okumayı onlarda ihtiyaç ve zevkle yapılan bir alışkanlık haline getirmek”tir (Temizyürek ve Balcı, 2006, s. 69). Öcal, ilkökul Türkçe Programının hem genel amaçlarında hem okuma ile ilgili amaçlarında yer alan Türk dilini sevdirmek amacını temel alarak şiirini kaleme almıştır. Şiirinde seçtiği kelimeler, kullandığı cümle yapıları ve dili kullanım biçimi de ilkökul Türkçe Programının diğer amaçlarını kapsayacak şekildedir. Öcal, bir öğretmen olarak öğrencilerine dil sevgisi aşılacak için şiirini kaleme almıştır. Bu durum Öcal’ın şiirde didaktik bir gaye güttüğünü göstermektedir. Aynı zamanda şiirini devlet politikasını izleyerek yazdığını ortaya koymaktadır.

Öcal’ın “Dil Sevgisi” adlı şiiri üç dördlükten meydana gelmektedir. Her dördlük bir anlam birimi olarak kabul edilmelidir. İlk dördlükte en güzel ülkenin ve dilin Türklerde olduğu, güzel ne varsa Türklere ait olduğu dile getirilmiştir. Birinci dördlüğün ilk iki dizesinde dil-vatan ilişkisi kurulmaktadır. Türkçenin konuşulduğu coğrafya vatanıdır. Coğrafi bir bölgenin vatan olabilmesi için o bölgede uzun süre bir dilin konuşulması gerekmektedir. Bu açıdan bakıldığında Anadolu en geç 11. yüzyıldan itibaren Türkçenin konuşulduğu bir bölgedir. Dille birlikte kültürde bölgeye yerleşmektedir. Bu yolla Anadolu coğrafyası vatan olmuştur. Üçüncü dördlüğün üçüncü dizesi de Anadolu’nun yani Türkiye’nin vatan kılındığının bir göstergesidir. Artık Türkiye’nin toprağı taşı Türkçenin içli türküsüyle inlemektedir. Öcal’ın son mısırda “Sevelim, sevdirelim dilimizi arkadaş!..” demesi de dilin yaygınlaştırılması dışında yüzyıllar içinde Türkiye’nin dille vatanlaştırılması gibi tüm dünyanın da vatan haline getirilmesini işaret etmektedir. Birinci dördlüğün ikinci ve üçüncü dizesinde güzel şeylerin Türklerde olduğunu ifade ederken bu güzellikleri ifade edecek güzel dilinde Türklerde olduğunu sezdirmektedir.

İkinci dörtlükte millet sevgisinin dilden geldiği belirtilmiş ve Türk milletini sevenlerin nerede olursa olsun Türk dilini konuşacağı söylenmiştir. Öcal, ikinci dörtlüğün ilk iki dizesinde bahsettiğini ülkenin sadece Türkiye olmadığını ortaya koymaktadır. İkinci dörtlüğün ilk dizesinde bu ülkeden “Türkeli” diye bahsetmektedir. Öcal’ın Türkiye yerine “Türkeli” kavramını kullanması kasıtlı bir eylemdir. Atsız, Turan’ı “büyük Türkeli” olarak adlandırmıştır (Ercilasun, 2019, s. 574). Öcal, Atsız’ın düşüncelerinden yoğun şekilde etkilenmektedir. Öcal’ın “Türkeli” şeklindeki kullanımı da Turan’ı ifade etmektedir. Vezin gereği “büyük Türkeli” diyemeyeceği için “Türkeli” demeyi tercih etmiştir. Onun bu tutumunu ortaya çıkaran Türkiye diyebilecek olmasına rağmen “Türkeli” demeyi seçmesidir. Öcal’ın sonraki dizede “Türk Dili” demesi de bununla bağlantılıdır. Türkçe yerine “Türk Dili” demesi sadece vezin gereği yaptığı bir şey değildir. Öcal, sadece Türkiye Türkçesini kastetmemektedir. Tüm Türklerin konuştuğu Türkçeyi kastetmektedir. Konuşulan Türk dilleri arasında farklar olsa da bu durum dili ayrı bir dil haline getirmemektedir. Önceki dizedeki Turan ülkesiyle birlikte düşünülmesi de Öcal’ın tüm Türklerin bir olduğu Turan ülkesini ve ortak konuşulan Türk dilini hayal ettiğini göstermektedir. “Türkeli” ve “Türk Dili” kelimelerinin şiirde tırnak içinde kullanılmış olması da bu kelimelerle Turan’ın ve tüm Türklerin konuştuğu Türkçenin ifade edildiğini kanıtlamaktadır. Öcal, milliyet sevgisini kalplerde Türk ülkesini yaşatmaya ve Türk dilini konuşmaya bağlamıştır. Milliyet sevgisi bu dörtlükte milliyetin bir ferdi olma anlamını da taşımaktadır. Öcal; Türk olmanın şartını, “Yaşatanlar kalbinde her zaman “Türkeli”ni” diyerek Türk gibi hissetmeye ve Türk dilini konuşmaya bağlamıştır. Atsız’a göre Türk olmanın şartı Türk kanından olmak, dili Türk olmak ve dileği Türk olmaktır. Zaman zaman kanı Türk olmasa da dili ve dileği Türk olanın da Türk sayılacağını dile getirmiştir (Ercilasun, 2019, s. 576-577). Öcal da kalbinde Türk ülkesini yaşatanlarla dileği Türk’ten yana olanları kastetmektedir. Türk dilini konuşma şartını da açıkça dile getirmiştir. Şiirdeki Türk olmanın şartıyla ilgili kısım Öcal’ın düşüncelerinin Atsız’dan geldiğinin bir kanıtıdır.

Üçüncü dörtlükte ise bir milletin millet olabilmesinin ana şartı öz dile ve kana sahip olmasına bağlanmıştır. Bu dörtlükte de Atsız’ın düşünceleri kendini göstermektedir. Öcal millet olmanın şartını öz dile ve öz kana bağlamıştır. Dili ve kanı öz Türk olan kişinin dileği de doğal olarak Türk’ten yana olacaktır. Öcal’ın bu dörtlüğündeki kullanımı da Atsız’ın Türk olmayı bağladığı şartlarla örtüşmektedir. Türk’ün var olması Türk milletinin de var olduğunu göstermektedir. Öcal, parça-bütün ilişkisi kurarak Türk olmak için gereken şeyleri Türk milleti olmak için de gerekli göstermiştir. Öcal’ın zaferi ve şanı millet olmak için gerekli görmeyip dili ve kanı gerekli görmesinin sebepleri vardır. Türk milleti hem Anadolu’da hem de Orta Asya’da büyük yenilgiler almıştır. Anadolu’daki Türkler kendilerini kurtarmıştır. Bu kurtuluş şanlı bir zaferdir. Ancak mühim olan zafer değil Türk milletinin benliğini koruyarak bu zaferi mümkün kılmasıdır. Orta Asya Türkleri bu dönem içerisinde hala Sovyetlerin boyunduruğundadır. Sovyetlere karşı bir zafer kazanılamamıştır. Orta Asya Türklerinin kurtuluşunun ve devamında Turan’ın gerçekleşebilmesi için öncelikle Türk kalmaları gerekmektedir. Öcal’ın öz dili ve öz kanı öne çıkarmasının sebebi budur. Dil kültürün taşıyıcıdır. Kültür bir milletin kodlarını taşıyan araçtır. Bu kodların en temel noktası ise kandir. Kanını biliyor olmak hangi milletten olduğunu da bilmek demektir. Böylelikle kuşaklar arası dil aracılığıyla kültür taşınmış olacak ve millet olma bilinci sürecektir.

Orta Asya Türklerinin Türk milletinden olduklarını bilmeleri ve bu bilinci sürdürmeleri er geç kurtulmalarını sağlayacaktır. Öcal bu durumun farkındadır. Şiirin içine Türklük bilincini ilmek ilmek işlemiştir. Şiirin son dizesi dilin sevilmesi ve sevdirmesi yoluyla yayılmasını anlatmanın yanı sıra dili sevdirecek olan Türk milletinin de yayılmasına işaret etmektedir. Dili sevecek yeni kişiler bulmak için öncelikle o kişilerin yaşadığı yerleri bulmak gerekmektedir. Bu da Türklerin tüm cihana yayılmasıyla mümkün olacaktır. Türk cihan hakimiyeti anlayışı dili sevdirmeye yoluyla şiirin anlam katmanlarına saklanmıştır. Üç dörtlüğün birleştirilerek oluşturduğu temel anlam Türk dilinin sevilmesi ve dünyaya yayılmasının gerekliliğidir. Öcal, bu gerekliliği şiirindeki cümlelerle ortaya koymaktadır. Türk diline “Medeniyet kaynağı en güzel dil” diyerek dilin ne derece güzel olduğunu vurgulamıştır. Doğal olarak bu denli güzel bir dilin sevilmesi gerektiğine işaret etmiştir. “Dalgalansın bu sevgi göklerde sancak sancak!..” diyerek dil sevgisini bayrakla özdeşleştirmiştir. Bayrak hürriyetin bir simgesidir. Öcal, dil sevgisini bayrağa benzeterek dilin milletin hür olması için gerekli bir unsur olduğunu dile getirmiştir. Üçüncü dörtlükte millet olmanın şartını dile bağlaması ikinci dörtlükteki hürriyet vurgusunu daha açık hale getirmiştir. “Bir içli türkümüzle inerken bu toprak, taş,” diyerek Türk dilinin ifade kuvvetini vurgulamaktadır. Ayrıca bu dize vatanla dilin bir kabul edildiğinin ifadesidir.

Şiirin teması şu şekilde ifade edilebilir: Türk dili her Türk tarafından sevilmeli ve tüm dünyaya yayılması sağlanmalıdır. Kısacası şiirin teması Türkçe sevgisidir.

Şiirin dili sade ve anlaşılırdır. “Uçmak” kelimesi dışındaki diğer kelimeler günlük konuşma dilinde sıkça kullanılan ve Türk dilini bilen herkesin kolayca anlayabileceği kelimelerdir. Şairin “cennet” yerine “uçmak” kelimesini tercih etmesinin sebebi bu kelimenin Türkçe kökenli olmasındandır. Türkçe kökenli kelimeler seçmesi de Türkcülük akımının onun üzerindeki etkisinden kaynaklanmaktadır. Öcal’ın şiirde kullandığı dille şiirin konusu örtüşmektedir. Onun “Dil Sevgisi” şiiri Türkçenin güzel kullanımının bir örneğidir.

Şiir 14’lü hece ölçüsüyle kaleme alınmıştır. Şiirde ahengi artırmak için 14’lü hece ölçüsü 7’li duraklarla yazılmıştır. Duraklar cümleleri tam ortadan bölmüş ve duraktan sonraki kısmı anlamı tamamlayıcı unsur haline getirmiştir. Şiirin tamamı düz kafiye düzeninde yazılmıştır. Şiirin anlam birliği bakımından dörtlüklerle yazılmış gibi algılansa da aslında beyitlerle yazılmıştır. Beyitler mesnevi biçiminde kafiyelenmiştir. Beyitlerin kafiye düzeni (aa/bb/cc/dd/ee/ff) biçimindedir. İkinci ve üçüncü dörtlüklerin üçüncü ve dördüncü dizeleri hariç diğer tüm dizelerde redif vardır. İkinci dörtlüğün üçüncü ve dördüncü dizeleri tunç kafiye, şiirin geri kalanı ise tam kafiyeyle örülüdür. Dizelerin kafiye ve redif düzeni sırasıyla şöyledir: “-il” tam kafiye, “bizdedir” redif; “-ül” tam kafiye, “bizde” redif; “-li” tam kafiye, “-ni” redif; “ancak” tunç kafiye; “-an” tam kafiye, “-dır” redif; “-aş” tam kafiye. Dörtlüklerde kelime tekrarlarıyla da bir ahenk sağlanmıştır. Birinci dörtlükte “bizde” kelimesinin sık kullanımıyla ahenk dörtlüğün geneline yayılmıştır. Üçüncü dörtlükte de “millet” kelimesinin sık kullanımı benzer bir ahenk yaratmıştır. Birinci dörtlükteki “burcu burcu” ve ikinci dörtlükteki “sancak sancak” tekrarları da şiire ahenk katan bir diğer unsurdur.

6. Sonuç

Cemal Oğuz Öcal'ın hayatı, eserleri ve düşünceleri Türkçülük çerçevesinde şekillenmiştir. Ailesinin ve eşinin ailesinin yaşadıkları onda bir yandan Türk milliyetçiliğinin ortaya çıkmasını sağlarken bir yanda da Rus düşmanlığı oluşturmuştur. Bu doğrultuda güzel her şeyi Türklüğe, kötü şeyleri ise Türk düşmanlığına yormuştur. Öcal'ın "Dil Sevgisi" şiiri de bu düşüncelerinin bir yansımasıdır. Şiirde güzel olan her şeyi Türklüğe bağlamış ve en güzel dilin Türkçe olduğunu dile getirmiştir. Öcal, şiirinde Türkçenin sevilip yayılması gerektiğine işaret etmiştir. Şiirinin konusu gibi şiirin diğer unsurları da Türkçülüğünün bir ürünüdür. Şiir beyitlerle yazılmış olsa da anlam birliği bakımından dörtlüklerle kurulmuştur. Aynı zamanda hece ölçüsüyle yazılmıştır. Şairin şiirde kullandığı kelimelerin neredeyse hepsi günlük konuşma dilinde sıkça kullanılan ve her Türk'ün rahatça anlayabileceği kelimelerdir. Öcal, şiirinde Türkçenin sevilmesi gerektiğini söylerken şiirde kullandığı dille Türkçenin güzel bir biçimde kullanımının örneğini de vermiştir. Öcal, şiirini "1948 İlkokul Türkçe Programı"nın amaçlarına uygun şekilde kaleme almıştır. İlkokul Türkçe Programına uygun bir şiir yazması devlet politikasını izlediğini göstermiştir. "Dil Sevgisi" şiirini yazmasının temel amacı ilkokul çocuklarına Türkçeyi sevdirmektir. Bu noktada Öcal bir öğretmen hassasiyetiyle şiirini kaleme almıştır. Şiir didaktik bir gayeyle kaleme alınmıştır. Öcal, ilkokul çocuklarına bu şiirle Türkçeyi sevdirmek ve milli bilinç aşılama istemiştir.

Kaynakça

- Arslan, E. (2021). Seydişehirli Fazlıoğlu Cemal Oğuz Öcal'dan Türk çocuklarına selam. *Merhaba Akademik Sayfalar*, 20(37), 586-590.
- Darendelioğlu, İ. (1977). *Türkiye'de Milliyetçilik Hareketleri*. İstanbul: Toker Yayınları.
- Demir, K. A. (2018). Hüseyin Nihal Atsız'ın Türkçülük mücadelesinin Türk devlet yönetimindeki algılanış biçimi üzerine bir değerlendirme. *Uluslararası Medeniyet Çalışmaları Dergisi*, 3(1), 167-178.
- Ercilasun, A. B. (2019). *Atsız Türkçülüğün Mistik Önderi*. Ankara: Panama Yayıncılık.
- Köçer, M. (2003). Osmanlı Devleti'nde Türkçülük akımının ortaya çıkması. *Fırat Üniversitesi Doğu Araştırmaları Dergisi*, 1(3), 10-13.
- Kurnaz, C. (2021). *Serdengeçti Şairleri*. İstanbul: Muhit Kitap.
- Öcal, C. O. (1942). Kızıma Öğütler. *Konya*, (44), 46.
- Öcal, C. O. (1946). *Ata Sevgisi*. Eskişehir: Yıldız Matbaası.
- Öcal, F. C. O. (1953). *Her Şey Vatan İçin*. Eskişehir: Yeşilnur Matbaası.
- Öcal, F. C. O. (1960). *Olan Oldu Bizlere*. İstanbul: Beyazıt Matbaası.
- Öcal, F. C. O. (1967). *Vatan Bahçemizden Sesler*. İstanbul: Yaylacık Matbaası.
- Öcal, F. C. O. (1968). *Bir Millet Şahlanıyor*. İstanbul: Yaylacık Matbaası.
- Öztekin, H. (2018). 1944 Irkçılık-Turancılık davası ve basındaki tartışmalar. *Selçuk İletişim*, 11(1), 212-236.
- Temizyürek, F., Balcı, A. (2006). *Cumhuriyet Dönemi İlköğretim Okulları Türkçe Programları*. Ankara: Nobel Yayın.
- Tuncor, F. R. (1988). Cemal Oğuz Öcal (1913-1971). *Yeni Defne*, (77), 9-11.
- Yılmaz, M. (2021). Türkçülük yargılamalarından bir portre: Cemal Oğuz Öcal. *Türk Dünyası Araştırmaları*, 128(252), 13-32.
- Ziya Gökalp (2021). *Türkçülüğün Esasları*. İstanbul: Ötüken Neşriyat.

Extended Abstract

Analysis of Fazlıoğlu Cemal Oğuz Öcal's Poem "Dil Sevgisi"

Fazlıoğlu Cemal Oğuz Öcal is a poet and teacher born in 1913 in İncesu village of Seydişehir district. His mother is Hatice Hanım and his father is Hafız Hasan Efendi. He lost many members of his family in wars. The pain and losses his family suffered gave him a sense of Turkishness. In this study, the poem "Language Love" by Fazlıoğlu Cemal Oğuz Öcal, who has many poems, was examined. In order to analyze the poem "Love of Language" correctly, the poet's life, works, world of thought, people who influenced his thoughts, his understanding of art and his thoughts about language were discussed. It has been seen that Fazlıoğlu Cemal Oğuz Öcal's world of thought is surrounded by Turkish consciousness. His understanding of Turkism was shaped around the thoughts of people such as Ziya Gökalp and Nihal Atsız. According to Ziya Gökalp, the ideal of Turkism has three stages. The first is Turkeyism, the second is Oghuzism or Turkmenism, and the third is Turanism. Fazlıoğlu Cemal Oğuz Öcal adopted this view of Ziya Gökalp. According to Nihal Atsız, there are conditions for being a Turk. These conditions are that the person's blood, language and wishes are Turkish. Nihal Atsız has sometimes said that even though he does not have Turkish blood, his language is Turkish and those who wish for Turks are Turkists. Fazlıoğlu Cemal Oğuz Öcal supported Atsız's view. Fazlıoğlu Cemal Oğuz Öcal explained the principles of the ideal he believed in as follows: To love Turkishness and to make people love it, to work for the rise of Turkishness, and not to forget those who served Turkishness. Öcal's efforts are aimed at keeping Turkishness and the Republic of Turkey alive. For Fazlıoğlu Cemal Oğuz Öcal, art, like everything else, should serve Turkishness, nation and homeland. Otherwise, he is of the opinion that art would be of no use. Therefore, art can only be performed by Turks. Fazlıoğlu Cemal Oğuz Öcal generally wrote his poems in syllabic meter. He included national and heroic topics in his poems. His poems are under the influence of Turkism, from the meter he uses to the subject he deals with. Fazlıoğlu Cemal Oğuz Öcal stated that despite the hundreds of poems he wrote, he had no claims about poetry and art, and that the main thing in his poetry was sincerity. The poem, accompanied by the information obtained about the poet; It was analyzed in terms of mentality, structure, theme, language and harmony elements. As a result of the analysis, it was seen that the poet's life, works and thoughts were shaped by the Turkism movement. Fazlıoğlu Cemal Oğuz Öcal, who wrote his works within the framework of Turkism, was clearly influenced by the Turkism movement in his poem "Language Love". In this context, it has been determined that every element that makes up the poem is shaped within the framework of Turkism. Fazlıoğlu Cemal Oğuz Öcal's; His choices about the subject, theme and formal elements of the poem reflect the influence of the Turkism movement on it. Choosing the stanza as the verse unit and the syllabic meter as the meter showed that he was oriented towards the national in poetry. The thoughts he expressed in the poem showed that he saw everything beautiful in the Turks. Almost all of the words he uses in the poem are words that are frequently used in daily speech and can be easily understood by every Turk. While Fazlıoğlu Cemal Oğuz Öcal said that Turkish should be loved in his poetry, he also gave an example of the beautiful use of

Turkish with the language he used in his poetry. In his poetry, the poet discussed the necessity of loving, protecting and popularizing the Turkish language within the framework of Turkish nationalism. Fazlıoğlu Cemal Oğuz Öcal, in his article titled "Respect for Our Turkish", mentioned that Turkish is deteriorating day by day and mentioned that words and phrases should be used correctly. He showed the correct usage of incorrectly used words and phrases by giving examples. He also criticized the indifferent attitude of Turkish intellectuals regarding the degeneration of the Turkish language. This attitude of Fazlıoğlu Cemal Oğuz Öcal shows the value he attaches to Turkish. When the poem was considered within the scope of Turkish education, it was seen that it was suitable for the 1948 Primary School Turkish Program, which was valid at the time it was written. This situation showed that Öcal both followed state policies and wrote his poems with the sensitivity of a teacher. Fazlıoğlu Cemal Oğuz Öcal wanted to make primary school children love Turkish and instill national awareness with this poem.